Any tercer - 2.ª Epoca. - N.º 103

Dissabte 17 d'Octubre de 1925

Justícia Social

15 cts.

SETMANARI SOCIALISTA

Redacció i Administració: Viladomat, 108 (imprenta)
Apartat de Correus, 757 - BARCELONA

¡Quan serà comprès que el patriotisme consisteix, sobre tot, a fer la pàtria digna?

GABRIEL ALOMAR

La llum d'Orient

Fa un quant temps que, a Espanya i sobretot a Catalunya, torna a preocupar fortament la qüestió russa.

Hom diria que el poble, sobretot el poble treballador, desposseït i foragitat dels seus organismes sindicals i avorrit d'un silenci i una inactivitat que, per ésser imposades, són doblement enutjoses, es sent impressionat per tot allò que passa ni descansa un sol moment en la seva tasca d'alliberar-se del naufragi i conduir la nau de l'estat socialista a port. Es una visió interessant i suggestiva. Es la llum d'Orient assenyalant el camí tant de temps cercat i no trobat encara.

Al principi només miràvem els delictes del règim soviètic, més endavant havem estudiat els efectes, i ara comencem de fer el més important de tot, estudiar les causes que han produït els uns i els altres. Aquest estudi ens pot ésser altament profitós si sabem fer una comparació justa entre algunes condicions que caracteritzen el poble rus, i el nostre.

Fins fa poc, el que succeia a Rússia era un gran misteri per a tothom, avui podem dir que el misteri ja s'ha esvaït i que tot el que ha esdevingut en aquell país després de la gran revolució, tot, bo i dolent, s'ha anat reflectint arreu del món mostrant al proletariat mundial una infinitat d'exemples vius del que és veritable i del que és fals, del que és fàcil i del que és dificultós, i del que és possible i del que és impossible.

La revolució russa ens ha ensenyat allò que no sabíem ni volíem saber.

Ens ha demostrat que tant en la indústria com en el comerç són imprescindibles certs elements que nosaltres sempre havíem negligit.

Ens ha fet veure que per a la distribució de tots els productes són indispensables les grans cooperatives per les quals nosaltres tenim tan poc apreci, i entre altres coses importantíssimes ens ha demostrat també que amb tot i disposar d'una formidable organització obrera i de comptar amb un gran nombre d'homes intel·ligents, audaços i decidits, no és possible tranformar radicalment la societat quan s'ha de menar un poble degenerat i mancat de tota cultura, car aquest poble mateix, constitueix l'obstacle més gros per al desenrotllament de la tasca dels reformadors.

La revolució russa és el llibre més gran que s'ha escrit per a estudiar el proletariat. Aquest llibre no és el producte de la imaginació d'un home més o menys competent o intel·ligent, no és cap d'aquests llibres abundants en la nostra literatura, que enclouen un gran nombre de sofismes, llampants més o menys ben disfressats i moltes vegades amb vistes a un simple negoci editorial. Es el llibre, l'autor del qual és el poble rus en pes, perquè cada ciutadà hi té escrita una plana o un capítol. Es tot el procés de vuit anys consecutius d'esforços, proves i assaigs de totes menes per arribar aconseguir un règim de llibertat i de justícia. Es el poble màrtir que a força de sacrificis ha arribat a ésser un exemple, tant pels de dalt com pels d'abaix. Per això, així com van esvaint-se les boires que embolcallaven tot el de Rússia, es va escampant la llum que irradia aquell immens fogueral. Llum que pot servir de guia tan als qui avui molt enlairats es creuen segurs fruint del privilegi i de l'opulència, com als pàries de tota la vida, assalariats i explotats que creuen que per a deixar d'ésser-ho per sempre, només cal desbancar els explotadors.

Aquesta llum que ve d'Orient, bo i mostrant-nos els obstacles i defectes que s'oposen a la realització dels plans revolucionaris del poble rus, ens ha de fer veure també, el nostre endarreriment, la nostra incompetència en qüestions d'economia, i, sobretot, el que podríem anomenar la nostra "incultura cívica", que fa de nosaltres uns cósers impulsius, aixelebrats i egoistes, orfes de tot sentit de realitat.

Bo és que mirem a Rússia, analitzant el desenrotllament dels esdeveniments que s'hi van produint, però pensem també amb nosaltres mateixos i recordem que les mateixes causes produeixen els mateixos efectes.

El gran llibre de la revolució social resta obert de bat a bat! Tots podem fullejar-lo, llegir-lo i apendre-hi. Els que no en sápiguen treure cap profit, no cal que s'escarracin llegint-ne d'altres, perquè no hi apendran res.

VILADOM

COMPANY: Si vols ésser digne dels teus ideals, has de considerar com a propis els sofriments i les privacions dels homes que els defensen. Recorda't dels empresonats.

Un burgès erudit

—I que s'havia pensat! Jo també he llegit les novelles (?) d'Ibsen.

ELS PRACTICS

Sento una instintiva i profunda aversió per la gent pràctica, per la gent que es vanta de veure les coses tal com són.

Formen el ramat dels satisfets i gosen compadir els que lluiten. Blasmen els ideals perquè no donen pa i estan satisfets de llur miopia, de llur castració intel·lectual i viuen il·lusionats encara amb llur pròpia objecció.

Posseeixen gairebé tots un enfilall de frases fetes, consuetudinàries, que us les diuen amb una íntima delectaça per poca ocasió que els hi donen en contradir-los.

Per ells la virtut és un mite; l'amistat, un engany; les idees, romanços o utopies. Cal ésser pràctic com ells i la qüestió són pessetes—us diran encara sentenciosament.

Estan desenganyats de tot. Si els escolteu us diran que ells també creien en allò i en allò altre, també s'havien entusiasmat i havien sentit neguits i inquietuds, però àviat van veure el desengany de tot per les defeccions dels altres.

I és amb *els altres* que s'escusen per a justificar-se de la pròpia indignitat.

I afegiran encara que cal seguir el corrent i estar bé amb tothom i no encaparrar-se, perquè la qüestió és que un vagi bé i no li falti un duro a la butxaca.

Dit això, no els amoineu més amb disquisicions ni refutacions, car perdreu llastimosament el temps i no faran res més que dir-vos noves nicieses o repetir-vos cent vegades les que hauran deixat anar.

A Catalunya també la gent pràctica forma legió i en veureu de relativament joves que després de l'afició al futbol ja no saben en què esmerçar llurs energies. En realitat, en el món, s'hi avorreixen estúpidament, però mai gosaran confessar-ho perquè ja són homes pràctics i a un home pràctic l'avorriment no li escau.

Ara m'han dit que es desvetlla l'afició a la boxa i els nostres homes pràctics podran alternar les seves preferències esportives. Cal tenir esperances de què dintre alguns anys tindrem en cada poble un parell o tres de clubs de boxa amb les corresponents lluites i victòries.

El que no tindrem serà una generació o una joventut idealista, generosa i abnegada que faci dels principis un culte i de la dignitat humana amb les seves sublimes aspiracions, la norma del seu viure.

Perquè per ells, per aquesta unió immensa de gent pràctica que us toquen amb el colze i us estalonen per tots cantons, el món ja està bé. Sempre ha estat així i sempre serà igual. Us diran que això el seu pare ja ho feia sempre i que ell pensa igual que el seu avi. Ells de tot en diuen pensar.

Són pràctics, són gent del dia. Cal transigir, sabeu?—us diran.

Probablement us treuran l'exemple dels vençuts i dels caiguts per a dir-vos: Veieu aquell?, si no s'hagués embolicat! Vés que n'ha tret de sacrificar-se. Avui no és poden fer aquestes coses. Avui cal *saber nedar i guardar la roba.*

I pensar que al món, si no hi hagués gent pràctica s'hi podria arribar a estar bé! Ells — això sí, tots són gent de bé — són el més gran obstable a l'evolució de la societat, els que emparen totes les tiranies i totes les injustícies, els que justifiquen tots els crims, en nom d'una cosa o d'una altra, com justifiquen les guerres, la misèria moral i psicològica en què es mou més de la meitat de la humanitat. *Sempre ha estat així i sempre ho han vist igual.* Igualtat, socialisme, dignificació humana, tot per ells són utopies i de darrera vostre diran: bon xicot si no tingués aquestes idees.

Insensibles i masells, eixuts de cor i d'ànima, orfes d'idees, rutinaris empedernits, demanen tothora seny i prudència als qui instintivament senten ànsies de revolta o de simple protesta davant del dolor social.

—No us emboliquessiu, diran. Qui tingui feina que se la faci.

Aquest és l'individualisme morbós de la nostra època, el cranc social que s'arrapa i s'aferra enfront de tot ideal noble i alliberador, enfront de les ànsies de fam i set de justícia que consum la selecta minoria dels idealistes, que miren enllà i que per això s'obliden dells mateixos.

Darrera un home pràctic hi troben l'indiferent. Eviteu-lo almenys si no podeu escupir-li a la cara.

REBEL

Les Cambres frigorífiques, la salut pública i els obrers

Amb l'invent de les màquines per a produir fret, hom va creure resolts per a sempre més una sèrie de problemes que afecten a la salut pública.

En ésser instal·lades les cambres frigorífiques a tots els mercats, era evident que ja no seria possible menjar peix podrit, ni carn corrompuda, i bacallà passat. Des d'aleshores, l'home—que totes se les pensa—comptava ja amb un mitjà poderós per alliberar-se del perill de les intoxicacions, resultat d'ingerir aliments en estat de descomposició. Es clar que l'objecte era poder guardar totes les viandes sobreres dels mercats, fins a l'endemà i aquelles mercaderies que arriben a ciutat en grans quantitats i que per a vendre's necessiten alguns dies. Però amb aquestes màquines utilíssimes ha passat el mateix que amb molts d'altres invents, que en compte de servir per a facilitar avantatges i comoditats a tots en general, sols serveixen per a complicar cada dia més la nostra vida prenyada de dificultats i de perills, i per a enriquir a uns quants brètols desaprensius que exploten descaradament la suor i la salut dels qui, creient fer quelcom útil i profitós, treballen amb entusiasme en inventar i construir aparells i màquines que són la meravella del segle actual.

Però, tornant a les cambres frigorífiques, llegim a la premsa local, que en un magatzem d'ous del carrer de les Cabres, i en un altre d'un carrer pròxim al mercat de la Boqueria, uns empleats del "nostre" Ajuntament, sorprengueren els comerciants dels esmentats magatzems, sotmetent els ous acertes manipulacions. Sospitant que no feien res de bo, van inquirir les causes d'aquelles manipulacions, amb la qual cosa van descobrir que aquells ous que procedien de les cambres frigorífiques, on havien romàs uns quants mesos, sotmetent-los a un bany d'una solució d'àcid clorídric, desapareixia aquella brillantor que pren la closca quan no son ben frescos, i restaven com trets del ponedor, i així es podien vendre com si fossin ous del dia, de Granollers o de Castelltersol.

Es clar que encara que es millorés l'aspecte, la part comestible de l'ou quedava tal com era, és a dir, quedava pitjor, perquè com que la closca és d'una matèria absorbent, l'ácid penetrava dins l'ou, i es feia sentir a l'olfacte i al paladar, i segurament que també a l'estómac. I és que el negoci és el negoci o bé el negoci no té entranyes—paraules de bons comerciants.

Mentre les autoritats tinguin tanta de benevolença en aquests afers, i la premsa els negligeixi per a ocupar-se tan sols del crim de tanda, no mancaran acaparadors que estaran sempre amatents per a comprar grosses partides de productes alimenticis, quan n'hi ha molta abundor, per a guardar-los després mesos i mesos dins les cambres frigorífiques, esperant el moment que aquells productes escassegin per a llençar-los aleshores al mercat, al preu que ells vulguin. I això constitueix un escandalós atracament als ciutadans en pes, i un veritable crim, car en les condicions que surten els dits productes de les cambres frigorífiques, més que aliments són metzines que ens intoxiquen la sang i ens trossegen les entranyes. Si anéssim a enumerar totes les porqueries i monstruositats que s'executen amb els productes alimenticis, seria cosa que faria escruixir de fàstic i d'indignació. I tants que ho saben, i s'ho callen! El silenci en aquests casos implica una complicitat amb els emmetzinadors de la humanitat.

Recordem que va existir un Sindicat del ram de l'alimentació, i malgrat la importància d'aquests problemes no es tingué mai en compte que calia estudiar-los i afrontar-los degudament. Demés, cal considerar que una forta campanya contra l'adulteració dels aliments, exposant fets i descobrint els autors, formaria un estat d'opinió favorable als qui l'emprenguessin. Posem com a exemple una vaga d'obrers confiters per negar-se a fer llamins i dolçols amb ous podrits, o bé una altra d'obrers dels magatzems de vins per no voler que es fes amb el vi les mil trifulgues que s'hi fan.

Es que podria haver-hi cap ciutadá que no mirés aquestes amb simpatia? No creem els nostres organismes sindicals per a lliurar-nos de l'explotació capitalista en totes les seves manifestacions? Es evident, doncs, que el que fan aquests comerciants i industrials adulterant i fent malbé els aliments, no és altra cosa que explotar i atemptar contra la salut pública, i en aquest cas es manifesta una de les més tristes ironies: "Els victimaris són ajudats per les seves pròpies víctimes.

V.

DEMANO LA PARAULA!

Per la pau de la familia socialista

La meva modesta historia socialista crec que em dona dret, interrompent el llarc silenci que imposen de vegades les circunstàncies de la vida, a lamentar-me del trist espectacle que estan donant els companys afiliats al antic partit socialista i els qui escriuen JUSTICIA SOCIAL. Precisament l'estar allunyat de la lluita entaulada i de tota actuació de militant actiu, em permet de veure les coses amb imparcialitat completa i amb serenitat absoluta, produint-me gran sentiment i mal efecte veure que entre membres d'una maateixa familia, que entre devots d'un mateix ideal, hi hagin odis i rivalitats, quan sols deuria haver-hi cordialitat i compenetració entusiasta.

Perque han surgit les divergències? Indubtablement per apreciacions absurdes sobre coses purament accidentals. Parlem-ne. El fet de que el meu nom figuri en la llista de collaboradors de JUSTICIA SOCIAL significa, naturalment adhessió a la "Unió Socialista de Catalunya", adhesió lògica després del punt de vista sostingunt sempre per mi en els Congresos socialistes i en les columnes de la nostra premsa en parlar del problema de Catalunya. Conseqüent al meu criteri, no podia negar, doncs, el meu petit concurs a aquesta munió de socialistes i simpatitzants que anaven a fer socialisme en català, única manera—al meu entendre—de fer fructificar aquí les nostres ides redemptores. Per altra part, això no volia pas dir que s'anés a cap escissió, ni que es tractés d'organitzar una força en front del Partit Socialista espanyol. L'aspiració de tots era, únicament, guanyar els obrers catalans a la nostra santa causa, era judar als antics correligionaris en la seva obra ineficaç i esquifida—per causes de tots conegudes—de propagar nostres doctrines, era, en fi, treballar noblement, ardidament per fer triomfant l'ideal socialista tan incomprés, tan vexat, tan abandonat pels nostres obrers! enmotllant aquesta tasca a les condicions especials de Catalunya a les modernes necessitats del nostre temps i sobre tot, a la peculiar psicología del obrer català.

L'actitud de la Agrupació Socialista Barcelonina expulsant, de primer antuvi, als seus afiliats que ingressaren a la UNIO SOCIALISTA fou doncs la errada inicial, fou un acord ireflexiu i injust, no tan sols perque és tractava d'una nova organització socialista a la que's declarava la guerra tot just nascuda, sino perque entre els expulsats hi havía noms respectabilíssims que havien treballat heroicament, llargament per les nostres ides.

I no tan sols vingué aquesta lamentable equivocació, aquesta inhàbil i suicida actitut, sino que darrera de tot aixo tothom s'ha atrevit a combatre'ns i adhuc a insultar-nos. I no tan sols s'hi ha atrevit en Joan Codina, aquest bon home obcecat i sense la suficient autoritat per a llençar excomunions, sino que després d'ell s'han permés d'escriure tota mena de nicieses una serie de companys neofits i ignorants que no sabien que entre els adherits a la "Unió Socialista" hi havia un home davant del qual s'han de descobrir respectuosament, amb veneració i agraiment profond tots els socialistes de la nostra terra: en Josep Comaposada, qui ha consagrat tota la seva vida al Partit Socialista, a qui es pot considerar un veritable mestre dels socilistes catalans, un llegítim apóstol, un indiscutible Pau Iglesies de Catalunya, que durant anys i més anys ha mantingut alta la nostra bandera gloriosa malgrat les innombrables calamitats que han passat a Barcelona, malgrat l'ambient hostil en que ha lluitat sempre i malgrat, a voltes l'apatia i les misèries dels seus propis correligionaris.

Quina pena no fa tot això, als qui hem actuat generosament i llargament, als que coneixem la bondat, la cultura, la austeritat i l'abnegació d'en Comaposada! No creieu, amic Codina, que s'ha de reparar tan immensa ingratitut i que s'ha de posar fi a aquest lamentable estat de coses, que apar un antagonisme sistemàtic impropi de socialistes i d'obrers? Jo espero, perque us conec, que regoneixeréu vostres erros i que m'ajudareu en la tasca que m'imposo de posar pau en la familia socialista, a fi d'ajuntar els esforços de tots, dels afiliats al vell partit i dels membres de la "Unió Socialista", per a, de comú acord, laborar per l'expandiment de les nostres doctrines de fraternitat, de justicia i d'emancipació humana, tan necessaria en aquestes terres... Ja sé que també JUSTICIA SOCIAL ha comés, per la seva part, equivocacions i injusticies que no poden tolerar-se. Ja sé qu'ha tractat amb una desconsideració imperdonable als companys que dirigeixen el Partit Socialista i la Unió General de Treballadors. Si, vull aprofitar aquesta vinentesa per a exterioritzar la meva absoluta disconformitat amb aital conducta. Consti que considero llastimosament equivocada l'actitud dels companys madrilenys en ço que es refereix a llurs relacions amb els governants del Directori militar. No concebeixo com un partit com el nostre podia adoptar criteri diferent al exposat pel admirat amic Indaleci Prieto d'una manera incontrovertible.

Si; considero un greu erro que afiliats a un partit sincerament democràtic hagin acceptat càrrecs de nomenament guvernatiu i le reial ordre, enc que siguin a proposta i indicació d 'organitzacions obreres. Però, es que no hi han hagut discrepancies en altres ocasions i amb motius d'altres afers tan importants o més que el de la actual situació política espanyola? Jo vull recordar-ne dues: el de l'actitud del partit en esclatar la guerra europea i la de la Conjunció republicana-socialista, que van promoure, l'un i l'altre ,apassionades polèmiques, essent LA JUSTICIA SOCIAL—l'inoblidable portaveu de la Federació Socialista Catalana, el periòdic dels meus amors—qui més va batallar en contra del criteri, també equivocat, del Comité Nacional i dels companys de Madrid. Però va fer-ho noblement, aportant raons i arguments, discutint en alta veu, arrivant, potser, a enverinar nostres relacions amb la plana major del Partit, però mai, mai, ofenguerem perment a ningú ni posàrem en evidència a tota una colectivitat que, en el fons i en la essència, pensava i sentía com nosaltres mateixos. Com no he de lamentar la conducta de JUSTICIA SOCIAL si s'ha arribat a trobar inoportuna una campanya de propaganda socialista quan tan necesaria es a Catalunya la difusió dels nostres ideals!

Sé tot això i ho condemno enérgicament, peró insisteixo, amics, en que, malgrat tot el dit i succeit, deu imposar-se la reflexió, i el bon sentit i la armonia cordial.

Jo proposo, jo demano, jo requereixo als uns i als altres a que posin fí a aquest petit plet familiar. Poc valc, poc puc fer, per ara, per les nostres idees, peró si la meva veu es desatesa, si en aquesta generosa empresa sufreixo una decepció i un desengany, seran, aquestes lles, les darreres que escric en la premsa socialista i, aquest article, l'ultim treball que faig pel socialisme. Apenat me retiraré definitivament. No vull, de cap manera, complicitat de cap classe en una lluita fratricida que sols beneficia als nostres innombrables enemics.

J. RECASENS I MERCADE.

Ecos i comentaris

Simfonia en sol

Perquè el cor no s'adormi i no ens envaeixi la tristor pròpia d'éssers malalts, cal de tant en tant que fem un esforç per a posarnos alegres i tranquils com unes Pasqües. L'alegria és un dels favors més grans que aquest país predestinat ha rebut de la Natura, sempre tan sàvia i tan generosa. Quan un país té molts motius per estar trist, la Natura li fa nèixer una font d'alegria en cada roca. No hi ha res que dir. Cal ésser naturista.

Quan l'enlairen els coets, llueixen els gallarets i s'encenen els fanalets, per alguna cosa serà. El malalt és neurastècnic i el que necessita és una terapèutica de vi, músiques i "mantons" de Manila; que la qüestió és oblidar els temps passats i esperar i aguantar de cara l'horitzó, confiat i palplantat; que aviat sortirà el sol. Helioteràpia. Ho cura tot.

El temps passa. Els eterns pessimistes, gent sinistra, morada i negra, volten el malalt, diuen que la processó corre per dintre. Mentiders; com es coneix que sóu empleats de les pompes fúnebres i cobreu el tant per cent.

Salut i optimisme. Es la manera d'anar endavant. Aquí no passa res que no hagi de passar. Plou quan ha de ploure i hi ha secada collita d'aquest any ha estat magnífica; les autoritats no poden permetre altra cosa.

Els temps són bons. Cada un de nosaltres val per cent. El pas ferm, la mirada ardida i el bigoti llarg. Quina sort tenim amb aquest bigoti que Déu ens ha donat. Som la gent de més bigoti del món. No es pot pas dubtar. Ai del qui ho faci! Es la veritat oficial, que és una veritat més autèntica que la mateixa veritat revelada. Perquè avui, tal com estan les coses, la veritat revelada dels teòlegs no fóra res sinó hagués passat abans per la censura governativa. Altrament els teòlegs dirien alguna cosa.

Tot va bé. I fóra—es clar—una sorpresa que un dia que ens tobéssim palplantats i confiats, mirant lhoritzó esperant el sol, ens sortís — ai mare meva!—la lluna.

Oportunitat

Ara que es parla tant de l'independència d'aquesta sagrada funció de l'Estat, com és l'administració de Justícia, res més oportú fóra, que parlar del restabliment de la llei del Jurat.

El Jurat, cal no oblidar que és una institució democràtica i popular. Els seus enemics són els enemics del poble. D'aquest poble que ara té més enemics que mai, perquè ara hi ha molta gent que els interessa que la Justícia no sigui res més que un procediment i una fórmula, sense contingut moral.

Turquia és modernista

Mentre certs països donen un decidit pas enrera, n'hi ha d'altres com Turquia, que es modernitzen ràpidament. Cada dia es fa més difícil de fer bromes justificades a l'esquena dels turcs. Més aviat n'haurem de parlar amb enveja.

Això que anem a explicar, és una qüestió d'indumentària, però cal que tinguem en compte que les qüestions d'indumentària no van pas sempre soles.

S'ha dit que Mustafà Kemal, president de la República turca, s'ha separat de la seva dona perquè era massa partidària de la introducció a Turquia de les costums i de les llibertats occidentals.

Però, no obstant, així que va estar divorciat, el president va pronunciar a Angora, aquest discurs:

"La manera internacional de vestir, ha d'estendre's a la nostra nació. Calçarem botines; portarem pantalons, camisa, ermilla, coll planxat, corvata, americana; ens posarem barret, levita, jaqué, smoking, frac, i si algunes persones resten indecises, jo diré que són ignorants i obscurantistes."

I continuà proclamant la necessitat per les dones turques, de renunciar al *tcharchaf*, el vel a la cara, que les feia tan misterioses pels turistes que anaven a aquell país.

I quan va acabar el seu discurs, que fou molt aplaudit, Mustafà Kemal arborà un magnífic panamà, i saltà dins un formidable quaranta cavalls.

Està clar que Mustafà Kemal està una mica de broma, perquè no tots els turcs i els no turcs podem imitar-lo massa fidelment. Per molta gent, el calçar sabates i camisa i ermilla, no és més que una preocupació, sense realitat. I quant això de saltar a dintre d'un auto de quaranta cavalls, per la immensa majoria de mortals ens és més possible d'anar a raure a sota les rodes.

Malgrat tot, sempre considerem més legítima l'obsessió de modernitat de Mustafà Kemal que no l'obsessió de medievalisme d'altres governants, com els de Bulgària i altres.

Artur Perucho

Ha estat hoste nostre, el company valencià, collaborador de JUSTICIA SOCIAL, Artur Perucho. L'Artur Perucho ha vingut a Barcelona per qüestions particulars, i per a ultimar els darrers detalls del "Teatre Lliure", que ben aviat s'inaugurarà a València, i del qual ja hem parlat.

Ha estat hoste nostre molts pocs dies; les seves ocupacions periodístiques i d'advocat el reclamaren aviat a València. En marxar, ens digué que aviat tornaria a Barcelona, per a fer-hi més llarga estada. Desitgem que sigui prompte i li poguem tornar a estrenyer les mans.

Per la creació d'un sentiment musical en l'obrer

Una iniciativa que esdevé realitat

Parlant amb En Pau Casals

Dies enrera el nostre periòdic insinuava que en relació amb una bella iniciativa del mestre Pau Casals, es treballava en l'organització d'una entitat obrera, la finalitat primària de la qual seria la divulgació entre el nostre estament de la bona música, fent assequibles a la classe treballadora les interpretacions fidels de les obres dels grans músics, i que en la nostra ciutat fins ara ens han estat vedades a nosaltres, unes vegades per les condicions econòmiques i altres pel seu caràcter íntim i particular.

L'esmentat projecte, és ja avui una realitat tangible, i a l'abnegada actuació d'uns homes de bona voluntat devem el que d'ara endavant figuri en el pla musical de la nostra Barcelona una "Associació Obrera de Concerts" que sota el patronatge de l'Orquestra Pau Casals i del seu illustre director s'ha llançat a la palestra amb una idealitat curulla d'entusiasme i desig d'aplegar al seu redós, amb escalf germanívol, tots els elements de la nostra gran família, els quals, posseïts d'un sentiment de devoció per la música, romanen dispersos i deslligats.

Per la circumstància de comptar-se entre els collaboradors d'aquesta obra bons companys nostres, procuràrem de celebrar una entrevista amb En Pau Casals, a l'objecte de traslladar als lectors de JUSTICIA SOCIAL les seves impressions sobre la bella iniciativa, i amb el desig de facilitar-ne la divulgació, essent amablement rebuts.

I ara escoltem al Mestre:

—Sento un goig vivíssim que els redactors d'un setmanari obrer m'hagin sollicitat aquesta entrevista, perquè considero que ningú millor que vosaltres mateixos podran comprendre tota la valor de l'obra empresa, la qual, avui, gràcies a la collaboració d'homes decidits i entusiastes, podem considerar com d'una realització immediata.

—Podríeu dir-nos quina ha estat la idea bàsica que us ha emmenat al vostre projecte?

—La idea aquesta no és nova. Estigueu segurs que no és res més que una de les fases del projecte que em guià a crear la meva orquestra: Fer un bé a Barcelona posant a la nostra ciutat, en matèria de música, al nivell cultural de les principals ciutats d'Europa i Amèrica.

—Quin concepte us mereix l'obrer català en els seus diversos aspectes i majorment pel que fa referència a la seva educació musical?

—Falaguer en tots conceptes. Crec sincerament que en el nostre obrer hi ha pasta d'intelligència en molts aspectes, i, sobretot, estic convençut de què posseeix un gran sentit musical innat. L'obrer català, però, com el de tots els pobles, s'adapta a la música bona o dolenta que li donen. D'aquí la necessitat d'iniciar-lo seriosament en la primera, i a això anem amb la nostra organització.

—Podríeu dir-nos el caire que voleu donar a la música que oferireu en els vostres concerts?

—Veritablement, això depèn en part de la situació en què musicalment es trobi l'entitat; crec que el públic dels nostres concerts s'adaptarà admirablement a les creacions dels grans mestres, i, ben imposats de la nostra missió cestral, pròpiament educatica, l'emmenarem pels viaranys que les circumstàncies ens aconsellin. Des d'ara, però, puc fer una afirmació: la de què l'"Associació Obrera de Concerts" tindrà com a base la música simfònica. Això no vol dir que no es conrein també les audicions d'altre caràcter, com són les de solistes vocals i instrumentals; concerts corals música de cambra instrumental o vocal, etc. El resultat que jo espero obtenir de la nostra actuació és el de l'assoliment d'una major cultura en el més alt sentit de la paraula.

—Passant a un altre aspecte, creieu en les influències ètniques en la música?

—Aquest és un dels temes més interessants que s'han suggerit, però he de reconèixer, i no em desplau, que la música és influenciada per les característiques racials de cada poble.

Amb tot, si bé tots els pobles poden produir bona música en major o menor escala, contribueix eficaçment a la categoria d'aquesta la tradició, la història i, en una paraula, la cultura general.

Cal reconèixer que, en quantitat i qualitat, la millor música l'han produïda els compositors alemanys. Això, però, no em priva d'admirar i conreuar, com és degut, les obres genials d'altres països.

—Atès el vostre amor per les coses nostrades és de suposar que no defugireu en els vostres concerts les produccions dels mestres catalans.

—Es clar que no! Precisament admiro els intents lloables de música simfònica que han fet i fan els nostres compositors i sempre procuro incloure llurs obres en les nostres audicions.

—Quan penseu donar la primera manifestació artística de la novella Entitat?

—Molt aviat. Encara que els concerts exclusivament dedicats als components de l'Associació no tindran lloc fins la primavera vinent, ens havem posat d'acord amb la Junta Directiva, animada d'entusiasme parell al meu, i amb caràcter de propaganda donarem el primer o segon diumenge del proper novembre, un concert (que si circumstàncies insospitades no ho priven, tindrà lloc a l'Olympia), en el qual esperem veure-hi una sòlida representació de l'obrer nostre, al qual el dediquem. Per tant, podeu ja anunciar-ho i fer-li ambient. No ens guien interessos particulars, i tant l'orquestra que jo dirigeixo com tots els organitzadors, treballen amb total desinteressament. Aviat la premsa diària parlarà detalladament de tots aquests plans. No dubtem d'assolir un èxit esplendorós.

Satisfets, ens acomiadàrem del Mestre amb una estreta de mà afectuosa i regraciant l'amable acullida que volgué prestar-nos.

Després de les paraules que hem procurat transcriure tan bé com hem sabut, no ens cal afegir res més. Estem davant d'una obra transcendental per la cultura obrera que ha de merèixer la simpa-

Company: El nostre periòdic és obra de tots. Cal que el teu esforç correspongui al nostre.

Fes que els teus amics llegeixin

Justícia Social

Ens calen noves subscripcions.

tia il'ajut i l'encoratjament de tots els homes de bona voluntat.

Que els nostres companys sàpiguen respondre com cal a aquesta iniciativa, engrossint des d'ara els rengles d'honor de l'"Associació Obrera de Concerts".

Josep AVIA

Cooperativa EL RELOJ

Borrell, 253

CONFERENCIA

organitzada per la Comissió de Cultura, a càrrec del President de la Federació Regional de Cooperatives : : : de Catalunya : : :

En J. Ventosa i Roig

desenrotllant el tema

ORIENTACIONS MODERNES : DE LA COOPERACIÓ :

per al dia 24 del corrent, á les 10 de la nit, en el saló d'actes d'aquesta entitat.

L'ACTE SERÀ PUBLIC

De Girona

La setmana passada, fou inscrit civilment, al Jutjat de Santa Eugènia (Girona), amb els noms de Manuel Suàrez Serra, el fill del nostre company volgut en Ramon, el qual en aquells mateixos dies acababa de perdre el seu pare, qui residia a Figueres, l'enterrament del qual, tingué també caràcter civil.

Al mateix temps de desitjar-li resignació per llur pèrdua, li desitgem molts anys de vida al nou nascut.

* * *

Dissabte de la setmana passada, a les set del vespre, fou llegida pel seu autor, el nostre bon amic en Miquel de Palol, la comèdia inèdita "El Clavell Roig", davant de molts companys, a l'Ateneu de Girona.

No cal dir com ens agradà la lectura d'aquesta comèdia, en la qual en l'últim acte i sobresurten unes converses de caràcter social, en què el "fatxenda" que està en la mateixa casa de dispeses d'altres obrers, i que és un encarregat, acomiada a un obrer que estima à la dona, quan ell, tot i les seves bones paraules no el correspon. Acaba que aquest encarregat, després d'una lluita amb l'obrer, el fereix traidorament, desapareixent.

Resultà molt interessant la lectura del "Clavell Roig", per la qual cosa felicitem a l'amic Palol.

* * *

Prou nosaltres donàvem la setmana passada, la nova d'haver estat aixecat l'exili dels companys obrers de Sant Feliu de Guixols, però no ha estat així per tots ells, ja que per ara, sols han tornat els del poble de Sòria, continuant en l'exili el company sindicalista Clara, a Montalban (Terol).

Continua sense resoldre's el conflicte, encara que les noticies rebudes últimament, fan creure que s'arranjarà aviat. Ens en alegraríem.

M. ROS

No servirem cap suscripció que no vagi acompanyada del seu import.

Un fullet interessant

L'ingrés de la Federació de Dependents de Catalunya a la Federació Internacional d'Empleats i Tècnics d'Amsterdam

Sota aquest títol la Secció Permanent d'Organització i Treball, del CADCI, de Barcelona, acaba d'editar un interessantíssim fullet format per unes 20 pàgines, molt ben impreses i escrites en un català força correcte.

La proposició en la que's demanava l'ingrés de la Federació de Dependents de Catalunya a la Federació Internacional d'Empleats i Tècnics, d'Amsterdam, fou presentada per la Secció P. d'Organització i Treball del CADCI de Barcelona en la III Asamblea de la Federació, celebrada a Terrassa el dia 9 de setembre de 1923—L'ingrés va acordar-se, malgrat la furiosa campanya de "Catalunya Social", en l'Assamblea extraordinaria que la Federació va celebrar a Lleyda, en el mes d'abril d'enguany.

El fullet contè els capítols següents:

I. Noticia històrica de la Federació Internacional d'Empleats i Tècnics.

II. Estàtuts de la F. I. E. T.

III. Consideracions d'ordre professional que aconsellen l'ingrés de la Federació de Dependents de Catalunya a la FIET.

IV. La guerra, la pau i els dependents de comerç.

V. Capitalisme i socialisme, subdividit en els apartats següents:

a) El joc, puntal del règim capitalista.

b) La renda diferencial no es pas exclusiva de la producció agrícola.

c) Necessitat del socialisme.

d) Quelcom hi ha de podrit en el règim capitalista...

Contè també una vibrant crida dirigida a tots els dependents de comerç de Barcelona que resten encara sense associar.

"Cal amics—diu aquesta crida—, que vos féu càrrec que únicament mancomunant el vostre esforç amb el que realitzen aquells militants que des de fa anys enlairen la bandera de les nostres reinvindicacions aconseguirem conduir-les cap al terreny de la realitat. Sols per mitjà de l'acció collectiva estarem en condicions de defensar-nos de l'egoïsme de les classes patronals, egoïsme que és la consequència lògica del present règim capitalista. Escollin companys, l'entitat que més vos plagui; trieu aquella que més s'avingui amb la vostra particular manera de sentir i de pensar, però, sobretot associenvos, pensat, però, sobretot associeuvos, puix no hi ha que oblidar que'l nivell de solidaritat que entre nosaltres regni marcarà el grau d'agressivitat dels nostres patrons."

En l'acabament del fullet hi ha una petita nota en la qual es recomana la lectura dels setmanaris,

JUSTICIA SOCIAL, òrgan de la Unió Socialista de Catalunya;

"Acció Cooperatista", òrgan de la Federació de Cooperatives de Catalunya,

i del periòdic

"Luita", òrgan de la Federació de Dependents de Catalunya.

Nosaltres agraïm ben sinceramente als nostres bons amics del CADCI els esforços que fan per divulgar entre els seus milers d'associats, la premsa obrera del nostre país. Per acabar, volem reproduir el capítol "La guerra, la pau i els dependents de comerç, que és un dels més interessants dels que contè el fullet.

La guerra, la pau i els dependents de comerç

Una de les acusacions que a casa nostra s'han llençat contra la Federació Internacional d'Empleats i Tècnics i contra la Federació Sindical Internacional és que tant l'una com l'altra lluiten a favor de la pau. Aquesta acusació no s'ha fet d'una manera franca, però s'ha fet d'una manera pitjor encara. S'ha fet d'una manera tortuosa i encoberta.

S'ha dit que l'ideal de la pau és una aspiració tan noble com es vulgui, però que és un ideal que no té res que veure amb el millorament de les condicions de treball dels dependents.

Nosaltres diem que la pau i la guerra influeixen poderosament, extraordinàriament, no tan sols en les condicions de treball dels dependents sinò que influeixen també i això és més important encara, en les llurs condicions de vida.

La guerra i les circumstàncies que ella crea, trastornen i capgiren les condicions econòmiques d'un poble. Arruinen indústries, destrocen branques senceres del comerç, encareixen la vida i llencen en l'atur forçòs i en la misèria milers i milers de treballadors i de dependents.

Pel contrari, la guerra anima i vivifica algunes branques especials del comerç i de l'indústria. Permet improvitzar en poc temps fortunes abundosas. La guerra accentua colosalment la funció de timba pròpia del règim capitalista. Mentre ensorra als uns en els abims de la misèria aixeca a uns altres cap a les altures de la fortuna des d'on tant fàcilment pot relliscar-se vers els camps de la depravació i de la disbauxa.

Però la guerra fa quelcom de pitjor encara; la guerra mata, la guerra mutila. La guerra arrenca als homes dels camps i de les ciutats i els porta a ésser destroçats en les trinxeres i en els camps de batalla. La guerra deixa les famílies endolades o les deixa amb individus mutilats per tota la vida. La guerra arrasa comarques i pobles sencers, anorrea famílies completes i com si tot això no fos prou, la guerra deixa al seu darrera una estela interminable d'epidèmies i pestes que eleven a l'infinit el número de víctimes.

La guerra és mil vegades pitjor que totes les tongades de crims i d'atemptats socials.

I quines són les víctimes principals de la guerra?

Les víctimes principals de la guerra som els treballadors i per tant els dependents. Som els qui no tenim influències per a restar allunyats dels fronts de batalla i restem per tant, fatalment condemnats a servir de carn de canó.

Que importa que a costa de mil esforços s'hagin aconseguit salaris mínims, jornades humanes de treball, vacances, setmana anglesa, si tot aquest relatiu benestar pot esfumarse a qualsevol moment a conseqüència d'una ordre de mobilització dictada des de les altures del poder on el poble no hi té influència?

Comprenem, no obstant, que hi ha hagut moments, en la història de les relacions entre els pobles, que la guerra ha sigut necessària, com comprenem així mateix i ho confessem amb tota honradesa, que en la història de les lluites socials d'alguns pobles hi ha hagut moments en que la violència no ha pogut ésser bandejada.

Perquè per disfrutar de la pau no n'hi ha prou en odiar la guerra. Per disfrutar d'una pau que sigui quelcom més que una resignació a l'esclavatge, és precís que es cumpleixin una sèrie de condicions i de circumstàncies les quals podem sintetizar en una sola paraula; Justícia. Justícia política; justícia social.

Perxò el deure de tot veritable pacifista, el deure de tot home de bona voluntat radica principalment no en desitjar platònicament l'adveniment de la pau sinò en ajudar a crear aquelles institucions i aquells règims que tendeixin a establir i a garantir la justícia entre tots els pobles i entre tots els homes de cada poble.

Per a que la justícia social regni dintre de cada poble la Federació Internacional d'Empleats i Tècnics aconsella a tots els seus organismes afiliats que combatin el règim capitalista, els beneficis particulars i que treballin per a substituir aquest règim per un altre basat en la cooperació per l'interès de tots.

Però la F. I. E. T. collabora també amb els altres organismes internacionals de treballadors, per que la pau i la justícia regnin entre tots els pobles.

No oblidem que una de les causes més importants de les guerres és precisament el règim capitalista. No sostindrem que totes les guerres siguin degudes a aquesta causa, però sí que un dels factors que més influeixen en la producció de les guerres és l'afany dels beneficis particulars. Per ventura en el món capitalista el capità de indústries més intrèpid, el promotor de negocis més respetat no és aquell que consegueix amassar milions i més milions?

El capitalisme dels països industrials vol mercats on poder collocar els seus productes i per aconseguir que la política duanera dels altres pobles es doblegui a les seves conveniències no vacilla en inflingir unes quantes desfetes militars als pobles que vol invadir.

El capitalisme dels pobles que aspiren a esdevenir industrials es resisteix a que vinguin els productes de fòra a fer-li la competència i per a defençar la independència econòmica del país, el mercat nacional, i altres sofismes per l'istil, no té inconvenient en fer matar uns quants milers de treballadors en els camps de batalla.

Pels carrers de les ciutats catalanes han caigut a centenars els homes víctimes dels atemptats socials, però pels camps de batalla d'Europa han caigut a millions els homes víctimes de l'afany dels beneficis particulars. Procurem tots que les lluites socials que d'aquí en endevant es desenrotllin a Catalunya, siguin presidides per un generós esperit humanitari, procurem tots que la violència mai més torni a inmiscuir-se en els nostres plets, però no trobem just que per a oposar-se a les nostres reivindicacions de justícia s'ens retregui tant sovint els cadavers dels primers mentres es silencien i escamotegen els cadavers dels segons. Opinem que el precepte evangèlic que prohibeix matar a un home en prohibeix també matar-ne mil.

Les diferències de raça, les diferències de religió, les diferències de llengua ,que han produit també nombroses víctimes, totes podran ésser reduïdes a mida que la consciència internacional dels treballadors vagi enrobustint-se a mida que els treballadors de tot el món vagin comprenent que per lluny que visquin els uns dels altres, per diferentes que siguin les llengues que parlin i les religions que practiquin llur deure radica en unir-se i en ajudar-se. Avui la guerra ha estat possible, però demà la Internacional obrera integrada per tots i desprovista de tot afany de beneficis particular,s, dirà en cada conflicte que entre els pobles se susciti qui té raó i fins on arriba la raó. Com a homes civilitzats acatarem tots amb lleialtat i respecte les decisions de la Internacional obrera, sense que un neguiteix salvatge ens impulsi a agafar les armes per destroçar-nos els uns als altres. La Internacional obrera és la Pau i és la Justícia.

POLYTECHICUM

ESCOLA D'OFICIS

Sant Pere Més Alt, 29

Ensenyaments per a manyans, electricistes, fusters, paletes i operaris :: :: d'industries tèxtils :: ::

El curs ha començat aquesta setmana.

Queda oberta l'inscripció als ensenyaments on no está coberta la matrícula.

Hores de Secretaria: de 7 a 8 de la vetlla.

Conferència del company Domènec

El company Cristòfor de Domènec donarà dimarts vinent a l'estatge de l'«Associació de Cultura Popular» de Badalona (Real, 21) una nova conferència sobre «La filosofia com art»

Es de lloar l'ample esperit que inspira la tasca que realitza l'«Associació de Cultura Popular», per tal com es tracta d'una entitat purament cultural integrada per elements d'idealitats diverses dins el camp liberal, que saben oferir llur tribuna a conferenciants de totes les filiacions.

Lletres al Director

Aspectes de la lluita

Masses mossèns!

El moviment desvetllador de la nostra terra, està empastifat de mossèns. El mal és vell, però el remei no es troba El nostre ideari ha caigut en mans d'En Folch i Torres i d'En Rucabado, que han esbravat el revolucionarisme del nostre plet, convertint-lo en una cosa migrada i esquifida, com aquells famosos pomells que tants papers ridícols van fer.

Nosaltres, els joves idealistes que prediquem—amb l'exemple si convé—el sacrifici al nostre poble i la revolta a tot el món, no podem permetre que la ignorància i la reacció visquin sota els plecs amorosos de l'oriflama estelada. Les mans que, fins avui, sols han servit per acumular fabulosos tresors materials perfectament inútils, no poden ni deuen servar el tresor espiritual del pervindre d'un poble.

Els capellans sempre han estat combatuts a Catalunya — poble híbrid, amalgamat extraordinari de lliberalisme i de fe—però quan es posaren al costat del vell catalanisme, tothom callà; i d'això fa molts anys. El resultat d'aquest silenci ha estat que en la qüestió clerical estem avui encara en la mateixa situació que fa cinquanta anys.

No creieu, però, que sóc un fanàtic de l'anticlericalisme. Confesso que he conegut més d'un capellà que creia de bona fe el que predicava, a més de defensar certs punts del nostre ideari. Sense atacar els religiosos en el sagrari de la seva consciència, tenim el deure de foragitar la religió dels idearis polítics o socials. Sols així podem evitar el perill de vessar la nostra sang per caure en mans dels reaccionaris de casa, com s'és esdevingut en terres poloneses després de la constitució del nou Estat.

Un prejudici sense fonament ha vingut a destorbar encara la propaganda anticlerical. Hom deia que les campanyes en aquest sentit eren de mal gust, i que calia respectar les opinions alienes. Es clar que no tenim de caure en l'error de combatre la religió sense to ni so. Aquesta campanya no tindria altre resultat que empitjorar el mal. A més ja diu—per cert molt justament—l'Unamuno: "No és el mateix no creure que hi ha Déu que creure que no n'hi ha". Però entre aquest extrem i caure en una passivitat absoluta quan la reacció ens va prenent posicions, hi ha el just mig—que cal no confondre amb les solucions intermitges, que no solucionen res —i aquest just mig és aprofitar totes les ocasions per combatre l'església i els seus amics, portant al nostre poble la llum de la raó.

A veure si entre tots tornem a empendre una forta campanya anticlerical—ço que ens pot compensar el no poder tractar altres temes potser més importants — i recobrem el temps perdut en aquest llarg armistici,tan solt torbat per quatre ninots de mal gust—aquests sí que eren de veritable mal gust—i quatre contes bruts publicats en certa premsa contra la gent de sotana.

L'enemic no es voldrà deixar atacar les fortificacions bastides durant aquesta treva, i potser arribarà a predicar un front únic en nom del patriotisme. Si això arriba, no escolteu aquest cant de sirena.

Acabem d'una vegada amb l'equívoc de dir-nos homes d'esquerra, i viure al costat de capellans. Prous capellans! Prous "mossèns" entre les legions renovadores.

EMILI GRANIER BARRERA

Barcelona, Presó.

Companys: Llegiu i propagueu Justicia Social

Llegiu les
Edicions de "Justícia Social"

"COMPANY,,
per Màxim Gorki
PREU: 10 cèntims

| | |

"Aquest diantre de sabatots,,
per H.-G. Wells
PREU: 30 cèntims

"ACCIÓ COOPERATISTA"
Portaveu de la Federació de Cooperatives de Catalunya
Articles doctrinals sobre cooperacio: El moviment cooperatiu a Catalunya i a Espanya: Problemes socials relacionats amb la cooperació.
APAREIX CADA QUINZENA
Suscripció anyal: 4 ptes.
Redacció i Administració: Aurora, 11 bis. - Cintat

L'obrer que no treballa per la seva emancipació ajuda a fer esclaus als seus propis fills.

Què fas pel millorament de la nostra societat? Com contribueixes al manteniment de la premsa socialista i obrerista?

Els nostres lectors no han d'oblidar que aquest número de JUSTICIA SOCIAL ha estat revisat per la censura governativa

Obrers del camp!
Llegiu i propagueu
"LA TERRA"
SETMANARI POPULAR
PORTAVEU DE LA «UNIÓ DE RABASAIRES DE CATALUNYA»
Es publica cada dissabte. 15 Cts.
Redacció i Administració: Carders, 12, 1.º
BARCELONA

Company: Si sentiu les inquietuds que dignifiquen la condició humana dels oprimits, propagueu JUSTICIA SOCIAL periòdic socialista català

Treballador!

Sigues digne de la teva condició humana!

Com a home, t'has de sentir ciutadà i laborar amb el socialisme per l'adveniment d'una societat millor.

Com a productor, t'has d'aplegar dins les organitzacions obreres, i treballar pel millorament immediat dels teus germans.

Les lletres i les dèries

Característiques

La literatura catalana del vuitcents era una literatura de capellans, d'apotecaris i d'advocats. En general, eren gent de carrera que feien literatura, com aquell que cultiva l'hortet, al marge de les hores absorvides per ocupacions principals. Hi havien excepcions, com és natural, algun rendista, algun propietari rural, algun bohemi ben nodrit. Però, de totes maneres, com hem dit altres vegades, l'aficionat predominava. La literatura del vuitcents té tot un aire de menestral honrat.

Després han vingut els llicenciats i doctors en filosofia i lletres, que han fet el noucentisme, que és la torre d'Ivori de les nostres lletres. La literatura cada dia es feia més sàvia i menys espontània. Era el temps de la mesura i del límit. En aquest moment la literatura catalana dóna un pas enrera en el camí de la conquesta del poble, però avança la cultura, encara que no sigui amb un sentit general. Els escollits s'arredossen en el Seminari i en el Laboratori. La feina era ben deficient, si es té en compte que teniem, com encara tenim plantejats, problemes que no admeten dilacions. En aquell temps, el nombre de lectors de llibres i periòdics catalans, gairebé s'estaciona, i en els sectors populars de la nostra societat, retrocedeix. Fou un moment impolític.

Ara els doctors i els poetes hauran de retirar-se una mica per a fer lloc als periodistes. Es el moment actual. Es la literatura dels periodistes la que s'imposa. No hi perdem pas res. Els periodistes tenen raons per a fer una literatura molt millor que els professors i els doctors. Tenen un sentit de la vida molt més humà; toquen més de peus a terra i són més clars i més espontanis. Davant d'aquest fet, els poetes us diran que són més purs, i els doctors us diran que són més savis. En realitat, però, els que avui a Catalunya fan una feina més important i de més qualitat, en l'ample sentit literari, són els periodistes, i particularment els periodistes d'ofici. La gent llegeix tot el que escriuen amb veritable dalit de llegir, i això sota el punt de vista polític, que és el primer de tots, resulta una gran sort.—V.

| | |

Notes marginals

Tant bon punt "Edicions Biana" han fet públic el seu propòsit de publicar un llibre de Josep Pla, sobre Rússia, s'han rebut proposicions per editar aquesta mateixa obra en espanyol i en francès.

—El poeta Josep Carner torna a possesionar-se del seu càrrec de cònsol d'Espanya a Costa Rica.

Ha deixat enllestit, però, un recull dels seus poemes amb destí a la biblioteca "La Mirada", que tenen en organització una colla de sabadellencs.

—Es prepara la publicació d'una obra pòstuma del nostre estimat poeta i company J. Salvat-Papasseit. L'obra cotindrà els seus darrers poemes d'avantguarda i se'n dirà "Ossa Menor".

—L'Ateneu Empordanès ha publicat un interessantissim àlbum-guia de la Costa Brava, amb belles fotografies i selecte text de Josep Maria de Sagarra, August Pi i Sunyer, E. IsernDalmau, Pou i Sabater, J. Puig Pujades, Alfred Gallard, Carles Rahola, etcètera, etcètera. Al costat de cada escrit, hi ha la traducció en francès i en espanyol.

Obrers: Sou petits per què esteu de genolls. Redreceu-vos.

—S'ha inaugurat la temporada de teatre català en els tres teatres que hi ha enguany.

El dia primer obrí les seves portes l'Espanyol amb el vodevil entres actes "El senyor de les cinc en punt", d'Hennequin i Weber, traduït per Salvador Vilaregut. Es un de tants vodevils francesos, plens de gràcia i encis. La traducció, molt deixada.

El dia 9 debutà la companyia Giménez-Nicolau a l'Apolo, amb el drama en tres actes de Lluís Capdevila, "Les flors de la Guillotina". L'obra és un episodi de la Revolució Francesa, que fou presentat amb tota propietat, com no estem habituats a veure presentacions aixi a casa nostra. Es cosa excellent, que acredita a Lluís Capdevila. "Les flors de la guillotina" està ben tramada i ben dutta sempre; les escenes, són d'una naturalitat sorprenent; alguns monients, són d'una teatralitat tan emocionant, que poques escenes hem vist que siguin tan intenses. Es de doldre que al final de l'obra sigui un xic irreal. L'Enric Giménez i la Mercè Nicolau van fer unes creacions de llurs respectius papers.

El dia 9, també, s'inaugurà la temporada al Teatre Romea, on hi ha la mateixa companyia que l'any passat. S'estrenaren les obres "Seny i amor, amo i senyor", comèdia en tres actes d'Aveli Artis, i "La gropada", marina en un acte d'Apelles Mestres. "Seny i amor, amo i enyor" és una obra deliciosa, potser la millor de l'Artis, molt graciosa i subtil, d'un diàleg magnific. "La gropada", és una marina amena, com totes les de l'Apelles Mestres.

—Ha sortit el primer volumet de la nova publicació dirigida per En Carles Soldevila "Quaderns Blaus", col·lecció de biografies d'homes catalans. El primer número conté la biologia d'En Santiago Rusiñol, escrita amb profusió de detalls i d'anècdotes, per En Carles Capdevila. "Quaderns Blaus", anuncia les biografies d'A. Rovira i Virgili, per Carles Soldevila; Lluís Millet, per Rafel Moragas; Francesc Cambó, doctor Andreu; Josep Carner, i altres.

—El nostre col·laborador, el gran catalanòfil i escriptor francès M. A. Schneeberger, està preparant una antologia en francès de prosistes catalans.

Per a ajudar a "Justícia Social"

J. C., 6 pessetes; M. V., 20; I. A., 5; J. A., 5; R. R., 1; D. D., 1; J. Ll., 1; J. P., 1; els amics de Rubí, 9.

Total, 49 pessetes.

"Almanac de les Arts"

DE SABADELL (1925)

La comissió, comitè, patronat o junta, que cuida d'aquesta veramente notable publicació anyal, fa un servei eminent a la cultura catalana. Aquest volum anyal, és una de les coses més acurades que hom conegui, en tant que publicació, en la nostra terra.

L'Almanac de les Arts, de Sabadell,—edició 1925—és presentat amb una explendidesa que supera la de l'edició 1924, i que no és superada per similiar publicacions de l'estranger. Els llibres d'art francesos i anglesos, les edicions especials i de luxe que tant sovintegen a França i Anglaterra,—països que poden permetre's aquest luxe cultural de tenir un escollit públic de luxe,—no són millor presentades, llevat de casos rars, que aquest *Almanac de les Arts* de Sabadell, edició 1925.

Tots els que s'apleguen per a portar a terme aquesta bella realització, poden estar orgullosos i satisfets. Relligadura, caràcters, impressió. paper, gravats, tricromies, illustracions del text — els mateixos textos, tot, en una paraula, concorre per a crear un conjunt que només té un nom que just li escaigui: Bellesa. *L'Almanac de les Arts* de Sabadell — edició 1925—, i ja s'anuncia i prepara el de 1926 — és simplement això: bellesa relligada. Perquè aquest Almanac és alguna cosa més que una obra de gust exquisidament depurat.

El text és també curosament escollit, triat, garbellat, seleccionat. Hom hi sent infosa tota una magnífica voluntat de millorar, d'ultrapassar-se — tota una exigència de perfecció — lloabilíssima. El resultat és excellent, i acorda allò que desitgen produir poetes i artistes: la vera emoció del goig estètic — gairebé divina voluptat.

Col·laboren en aquesta obra, resum d'art d'una ciutat, gairebé tots els escriptors i artistes de Sabadell. Són com una vuitantena. Per citar-ne uns quants, com que tots han contribuït a la confecció de l'*Almanac* amb una bella mostra del seu talent, millor és no citar-ne cap. De més a més, gairebé tots són personalitats en el seu gènere respectiu—i la bellesa d'aquesta obra és, sobretot, en l'harmònic conjunt.

JUSTICIA SOCIAL, prospectivant des d'aquest punt de vista el notable *Almanac de les Arts* de Sabadell — edició 1925, honora l'esforç que una tal obra significa i es congratula del seu èxit —, que a la fi, no és més que un altre èxit que sumar els motls assolits per la cultura catalana en els darrers difícils temps.

PRAXIS

Per ajudar la familia del company "Roc Guinart,,

J. C., 2 pessetes; M. E., 2; F. V., 1; J. C:, 1; F. B., 2; M. R., 2; J. F., 2; R. C., 2.

Total, 14 pessetes.

A més, vàrem fer arribar als amics el desig del company "Roc Ginart", de poder disposar de determinats llibres d'estudi i aquests li han estat remesos pel company D. D.

En Modest Palahí

demés de cuidar de la venda i suscripció de JUSTICIA SOCIAL, admet suscripcions i anuncis a «Bella Terra», «La Novel·la Estrangera», «Lluita», «L'Esport Català», «La Terra», «Acción Cooperatista» i «Guia Catalana de Ferrocarrils».

Travesía del Carme, 8, 1.

GIRONA

Als suscriptors foranis:

Advertim a tots els nostres suscriptors que si en vèncer llur suscripció no la renoven oportunament trametent el seu import al **Dr. C. Rofes. - Tiana** els serà cobrada tota una anyada per mitjà de gir, carregant-los, a demés, les despeses.

LLETRES AL DIRECTOR

El Comunisme a Rússia

Es quelcom que fa rodar el cap el llegir llibres o articles, en els quals es parli de la revolta russa, i del règim que actualment hi impera.

I és que per a nosaltres, homes d'occident, ens és molt difícil de comprendre el caràcter esclau, i d'aquí vénen els parers tan completament oposats, l'un de l'altre, en parlar del gran capgirell que la revolta ha portat.

En aquelles terres el capgirell és material; a la resta del món ho és d'idees.

Darrerament, a casa nostra, *La Publicitat*, ha publicat un editorial amb el títol "Sovietisme i Comunisme".

L'anònim articulista hi estudiava la diversitat de parers, dels qui per un o altre motiu, han tingut ocasió de viatjar per Rússia.

Després de dir-hi sobre l'assumpte paraules assenyadíssimes, acaba l'article tot dient: — A Rússia impera el sovietisme; el comunisme no hi existeix.

Jo crec que aquesta vegada l'articulista, la signatura del qual hom creu endevinar-hi al dessota de l'alludit article, ha sofert una equivocació.

No és pas que jo pretingui entaular controvèrsia amb ell ni molt menys. Sé bé prou que jo no tinc, ni de bon tros, la cultura ni els estudis que ell posseeix abastament. Sobre d'això jo no em faig pas illusions. Abans que tot he de fer constar que jo no vull defensar un règim, puix les meves idees socialistes no em permeten d'acceptar ni d'aprovar certs procediments emprats per ells.

I anem al gra. Diu l'articulista — i amb això jo estic dacord amb ell — que la diversitat de parers que que sobre el règim de Rússia hi ha, ens ha portat a una certa confusió.

Però com que ni l'articulista de *La Publicitat* ni jo, no hem estat a Rússia, almenys per ara, i per tant sols ens podem basar en el que sha escrit, jo pregunto:

Puix que és un fet evident la incautació i explotació de la terra, fabriqués, ferrocarrils, mines, etcètera, per part de l'Estat, i ell és el Poble, perquè no hem de veure amb això l'inici d'un règim comunista?

Tinc a la vista un dels darrers articles — tan interessants i substanciosos, per cet, — d'En Josep Pla, "La Política dels pagesos", el titula. En trec un paràgraf.

Diu En Pla:

"Els pagesos russos no han pas donat una adhesió franca i decidida als bolxevistes. No acepten pas la nacionalització de la terra. Volen, no l'ús de fruit que tenen avui, sinó la propietat, neta i pelada. Paguen els impostos perquè per a ells, cada rebut de la contribució representa un títol de propietat."

Doncs bé, si no se'm demostra el contrari, crec jo, que en un país que no fos comunista, s'hauria repartit la terra, en propietat, i en paus. I això és precisament el que han fet alguns països que llinden amb Rússia. En canvi, allí la terra no es dóna; es deixa. No és de ningú perquè és de tots.

JAK

Justícia Social
SETMANARI SOCIALISTA
2.ª època
CIÈNCIES - LITERATURA - ARTS

REDACCIÓ i ADMINISTRACIÓ:
Viladomat, 108 (Impremta). -BARCELONA

JUSTICIA SOCIAL és l'únic periòdic socialista que es publica a Catalunya. Teniu el deure d'ajudar-lo.

SUSCRIVIU-VOS-HI

personalment a la redacció, o bé trametent l'import de l'abonament a l'administrador, amb segells de correu, gir postal, etc.

PREUS D'ABONAMENT:

Catalunya i Provincies:
Trimestre, 2'50 ptes. - Mig any, 4'50 ptes.
Un any, 8 ptes.

Estranger:
Mig any, 5'75 ptes.
Un any, 10'50 ptes.

Tot el que hagiu de trametre a la Redacció de JUSTICIA SOCIAL adresse-ho al

Apartat de Correus 757

No remeseu res a l'antiga direcció, Guardia, 14.

S'ha posat a la venda
l'interessant fullet d'en
Gabriel Aiomar
titolat
La pena de muerte
traduit al castellá. Conté 24 plànes amb coberta artisticament impresa a dues tintes i retrat del seu autor. — Es ven a 20 céntims cada exemplar. S'ha fet un curt tiratje d'una edició de luxe a 40 centims.
Les comandes s'han de fer a:
Editorial VERTICE, Viladomat 108, Barcelona.

Preguem als nostres suscriptors per trimestres se serveixin renovar llurs suscripcions.

IMPREMTA
Isidre Duch
Viladomat, 108 - Tel. 1018
BARCELONA

Imp. Isidre Duch. - Viladomat, 108